

Dokument nr. 8:98

(2005-2006)

Privat forslag fra stortingsrepresentantene Harald T. Nesvik, Bård Hoksrud, Vigdis Giltun og Jan Henrik Fredriksen

Forslag fra stortingsrepresentantene Harald T. Nesvik, Bård Hoksrud, Vigdis Giltun og Jan Henrik Fredriksen om opprettelse av en egen ombudsordning for psykisk utviklingshemmede

Til Stortinget

BAKGRUNN

I en artikkel i Dagbladet fra 9. mai 2006 skriver advokat Helge Hjort:

"Kan vi leve oss inn i hvordan det er å få et enestående barn? Noen får barn som blir kalt utviklingshemmet. Da settes foreldrenes samliv på prøve. Mange forhold ryker dersom dette skjer. Noen foreldre klarer ikke å håndtere dette, og overlater barnet til det offentliges omsorg. For hjelpeapparatet er dette de greieste kundene. Verken barnet eller dets foreldre stiller krav."

I fjernsynsprogrammet Puls på NRK 8. mai 2006 kommer det frem at mange kommuner ikke følger opp sosialtjenesteloven, som skal sikre utviklingshemmede et verdig liv. I programmet fremkommer det fra Norsk Forening for Utviklingshemmede (NFU) at mange kommuner trener saker, selv om fylkesmannen har gitt den utviklingshemmede medhold i klage på kommunens vedtak. I møter med Landsforbundet for Utviklingshemmede og Pårørende (LUPE) har forslagsstillerne fått bekreftet dette. LUPE mener at store kommunale forskjeller er et stort problem. Det legges vekt på at fylkesmannen ikke har noen sanksjonsmuligheter overfor kommunene. I en kommende rapport fra Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA), gjengitt i Puls, blir det redegjort for at én av tre som klager til fylkesmannen i slike tilfeller får medhold.

Dette viser alvorlighetsgraden av kommunal svikt i forhold til denne tjenestemottakergruppen.

I sosialtjenesteloven står det:

"Sosialtjenesten skal medvirke til å skaffe boliger til personer som ikke selv kan ivareta sine interesser på boligmarkedet, herunder boliger med særlig tilpassing og med hjelpe- og vernetiltak for dem som trenger det på grunn av alder, funksjonshemming eller av andre årsaker."

Videre står det beskrevet i sosialtjenesteloven § 4-2 hvilke tjenester kommunen er pliktig å tilby:

"a) praktisk bistand og opplæring, herunder brukerstyrt personlig assistanse, til dem som har et særlig hjelpebehov på grunn av sykdom, funksjonshemming, alder eller av andre årsaker.

b) avlastningstiltak for personer og familier som har et særlig tyngende omsorgsarbeid.

c) støttekontakt for personer og familier som har behov for dette på grunn av funksjonshemming, alder eller sosiale problemer.

d) plass i institusjon eller bolig med heldøgns omsorgstjenester til dem som har behov for det på grunn av funksjonshemming, alder eller av andre årsaker.

e) lønn til personer som har et særlig tyngende omsorgsarbeid."

Det er etter forslagsstillerne syn uakseptabelt at psykisk utviklingshemmede ikke skal få et verdig og godt tilbud. Dette er en av de svakeste gruppene i samfunnet, som i stor grad er avhengig av hjelp fra det offentlige for å kunne fungere best mulig i hverdagen.

Forslagsstillerne mener videre at dagens ordning, hvor kun de med ressurssterke pårørende har mulighet til å fremstille klager til fylkesmannen, er uforutsvarlig og uverdige. Det er videre forslagsstillerne syn at fylkesmannen ikke er den rette til å ivareta denne gruppens interesser, da det ikke finnes reelle sanksjonsmuligheter overfor kommunene som fra-

skriver seg sitt ansvar for å sikre denne gruppen et verdig og godt tilbud.

I et brev til Kristelig Folkepartis stortingsgruppe v/parlamentarisk leder Dagfinn Høybråten, skriver helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad:

"Regjeringen vil endre pasientrettighetsloven slik at også brukere av kommunale helse- og omsorgstjenester skal omfattes av ordningen med pasientombud."

Forslagsstillerne mener det er uheldig å utvide pasientombudsrollen i forhold til i dag, og mener det bør være et skille mellom psykisk utviklingshemmede og det som i dag ligger under pasientombudets rolle. Det å gjøre alle psykisk utviklingshemmede til *pasienter*, er etter forslagsstillerne syn med på å gjøre denne gruppen om til ressurssvake mennesker, fremfor å fokusere på mulighetene for denne gruppen.

Det er etter forslagsstillerne mening nødvendig å sikre denne gruppen en god ombudsordning som ivaretar deres interesser. Videre må en slik ombudsord-

ning inneha de nødvendige sanksjonsmulighetene overfor kommuner, slik at det blir et handlekraftig ombud som er i stand til å ivareta interessene til de psykisk utviklingshemmede. Det er forslagsstillerne syn at det også bør vurderes hvordan en kan tillegge ombudsordningen myndighet til å treffe avgjørelse i viktige saker som angår de psykisk utviklingshemmede.

FORSLAG

På denne bakgrunn fremmer forslagsstillerne følgende

for s l a g :

Stortinget ber Regjeringen opprette en egen ombudsordning for psykisk utviklingshemmede. Ombudsordningen må ha reell innflytelse og nødvendige sanksjonsmuligheter overfor tjenesteyteren.

2. juni 2006